U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Ondřeje Mrákoty a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **M. C. N.,** zastoupený Mgr. et Mgr. Evou Fialovou, LL.M., Ph.D., advokátkou se sídlem Politických vězňů 911/8, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 10. 2016, č. j. 75 Az 8/2016 – 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2016, č. j. OAM-1044/ZA-ZA04-HA08-2015; tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

[2] Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu v České republice, přičemž jako důvod uvedl to, že mu zde nebyl prodloužen pobyt – viz bod 23. žádosti ze dne 8. 12. 2015. Ve vlastnoručně psaném prohlášení pak tento důvod v podstatě potvrdil, když uvedl, že požádal o mezinárodní ochranu, aby mohl zůstat v České republice, podnikat a stabilizovat si život; současně doplnil, že nemá rád režim ve Vietnamu. Žalovaný žádný z těchto důvodů neshledal jako relevantní z hlediska možného udělení mezinárodní ochrany, a proto vydal výše citované rozhodnutí, proti kterému podal stěžovatel žalobu. V ní zpochybnil závěry žalovaného s tím, že vyjádřil nesouhlas s režimem ve Vietnamu, toto své politické přesvědčení nikdy neskrýval a má obavu, že z tohoto důvodu bude pronásledován. Současně namítl, že má v České republice družku (T. T. N., nar. X) a že

jeho případná perzekuce ve Vietnamu by mu znemožnila se s družkou a jejími dětmi stýkat.

[3] V napadeném rozsudku krajský soud neshledal žádný z uvedených žalobních bodů důvodným. Konstatoval, že stěžovatel ani nikdo z jeho rodinných příslušníků nikdy nebyl členem politické strany ani nebyl politicky aktivní. Připustil sice, že svoboda uplatňování politických názorů či obecně politické činnosti podléhá ve Vietnamu značným omezením, avšak podmínkou pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu je obava před pronásledováním za přímé uplatňování politických práv a svobod. K možnému zásahu do rodinného života stěžovatele v podobě nemožnost stýkat se družkou pak poukázal krajský soud na to, že je ženatý a ve Vietnamu probíhá rozvodové řízení. Rodinní příslušníci stěžovatele ve smyslu zákona o azylu pobývají v zemi původu a jeho současnou situaci, vč. soužití s družkou a jejími dětmi, nelze řešit pomocí mezinárodní ochrany – tato nemůže v žádném případě suplovat příslušná pobytová povolení, o něž stěžovatel v minulosti přišel v důsledku porušení právních předpisů. Žalobu proto podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

[4] V podané kasační stížnosti stěžovatel vytkl krajskému soudu to, že se v napadeném rozsudku dostatečně nevypořádal s hrozbou pronásledování v důsledku jeho politických projevů a nesouhlasu s režimem ve Vietnamu. Dále uvedl, že se nedomáhal udělení azylu za účelem sloučení rodiny se svou přítelkyní žijící v České republice. Stěžovatel namítal zásah do svého rodinného a soukromého života, který realizuje na území České republiky se svou družkou – tedy v rámci faktické (neformální) rodiny, která rovněž zasluhuje ochranu, což krajský soud nesprávně posoudil. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření popřel důvodnost kasační stížnosti. Krajský soud se dle jeho názoru zabýval námitkami žalobce jak z hlediska § 12 zákona o azylu, tak z hlediska zásahu do jeho rodinného a soukromého života a mj. konstatoval, že mu nelze udělit mezinárodní ochranu z důvodu sloučení rodiny. Ve zbytku žalovaný poukázal na relevantní judikaturu, jakož i obsah napadeného rozsudku, který nepovažuje nepřezkoumatelný ani nezákonný. S ohledem na to navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[7] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v

případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[8] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí (i) otázku pronásledování pro zastávání určitých politických názorů a (ii) otázku zásahu do rodinného a soukromého života, vč. legalizace pobytu stěžovatele v České republice, který namísto vycestování do země původu požádal o udělení mezinárodní ochrany.

[9] Ani jedna z naznačených otázek ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z žádného z důvodů ad 1) až 4) kritérií nepřijatelnosti. Nejedná se o otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny, resp. byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatele zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit.

[10] V tomto ohledu Nejvyšší správní soud nejprve toliko v obecné rovině poukazuje na to, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu. Azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany. Nejvyšší správní soud ohledně účelu tohoto právního institutu setrvává na již dříve vysloveném závěru, že: „*smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu; nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákon o azylu*“; srov. zejména rozsudek ze dne 6. 11. 2009, č. j. 6 Azs 12/2003 – 49, či rozsudky ze dne 20. 3. 2006, č. j. 4 Azs 46/2005 – 80, a ze dne 25. 8. 2006, č. j. 8 Azs 170/2005 – 90.

[11] Podle ustálené judikatury zdejšího soudu je tedy při posouzení práva azylu podstatné, zda příkoří či újma, která žadateli hrozí v zemi původu, byla či je motivována některým z azylově relevantních důvodů. Základním a často jediným důkazním prostředkem, který žadatel o udělení mezinárodní ochrany přitom může správnímu orgánu předložit, je jeho vlastní výpověď o okolnostech, které jej vedly k odchodu ze země původu nebo pro které se do ní odmítá vrátit. Během řízení o udělení mezinárodní ochrany proto musí žadatel uvést veškeré azylově relevantní důvody, mezi které rozhodně nepatří stěžovatelem uváděné důvody. Tyto lze souhrnně vnímat spíše jako snahu směřující k legalizaci pobytu na území České republiky, což v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu rozhodně nepředstavuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany; srov. rozsudek ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, rozsudek ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či rozsudek ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 -

43. V rozsudku ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, pak Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že: *zákon o azylu sám určuje poměrně striktní pravidla, která musí žadatel o azyl, v případě, že chce získat azyl, splnit. To však není případ stěžovatele, který zcela zjevně zneužívá azylovou proceduru k legalizaci pobytu na území České republiky, což však nikdy nebylo účelem azylového řízení.*

[12] Pokud jde o stěžovatelem tvrzené pronásledování z důvodu jeho politických názorů, nezbývá než poukázat na to, že z jeho strany se jedná o obecně formulovanou nespokojenost s režimem v zemi původu bez toho, aby nějaký jasně deklarovaný politický názor měl, dokázal jej adekvátním způsobem prezentovat, a věrohodně popsal příkoří, kterého se mu právě z tohoto důvodu dostalo nebo dostane. Uvedené je přitom základním předpokladem pro naplnění pojmu pronásledování pro uplatňování politických názorů; k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57.

[13] Co se týče stěžovatelova soužití s jeho družkou (cizinkou s povoleným trvalým pobytem na území České republiky), je nutno poznamenat, že dle § 14a zákona o azylu se žadateli, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, udělí doplňková ochrana, existují-li v jeho případě důvodné obavy, že by mu po návratu do státu, jehož je občanem, hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem. Jaké situace jsou podle zákona považovány za „*vážnou újmu*“, stanoví taxativní výčet v § 14a odst. 2 zákona o azylu, pod písm. d) tohoto ustanovení kvalifikuje zákon jako vážnou újmu i vycestování cizince v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[14] Mezinárodní závazek respektovat rodinný a soukromý život ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) však nelze chápat jako chápat jako neomezený všeobecný závazek respektovat volbu stěžovatele a jeho družky ohledně země jejich společného pobytu. Při stanovení rozsahu povinností státu je nutno uvážit okolnosti každého konkrétního případu, k čemuž v posuzovaném případě došlo a Nejvyšší správní soud považuje závěry žalovaného potažmo krajského soudu za opodstatněné – a to zejména s ohledem na charakter rodinného, resp. soukromého života stěžovatele na území České republiky a možnost jeho příp. přenesení do domovského (či jiného) státu. Je totiž třeba brát v úvahu i tzv. extrateritoriální účinky zmíněného čl. 8 Úmluvy, tedy otázku, do jaké míry je cizinci znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v jeho zemi původu a do jaké míry je přijímající stát právě z tohoto důvodu povinen umožnit mu přenést si svůj rodinný, resp. soukromý život na jeho území. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva přitom vyplývá, že podmínky pro spuštění extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (srov. např. rozsudek ze dne 6. 2. 2001 ve věci *Bensaid* proti Spojenému království, stížnost č. 44599/98).

[15] Ostatně i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, se vyjádřil v tom smyslu, že zásahem do soukromého a rodinného života, který si cizinec na území České republiky vytvořil, by v souvislosti s čl. 8 Úmluvy mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by právě svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Stěžovatel však v tomto směru nic konkrétního nenamítal a z prostého faktu

jeho soužití s družkou rozhodně nelze dovozovat takový zásah do jeho rodinného a soukromého života, který by bylo možno podřadit pod důvod pro udělení doplňkové ochrany.

[16] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku neshledal žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, jež je jednotná, ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 12. září 2018

Mgr. Ondřej Mrákota
předseda senátu